

В.А. Подвишенний, студент
Львівського національного університету імені Івана Франка

ВИБІР СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ДЛЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

У функціонуванні українського фондового ринку 2008 рік характеризується перехідним етапом. Повномасштабна криза, що розпочалася як криза ліквідності в США, поступово “інфікувала” економіки практично всього світу, в тому числі й України. Її вплив на фондовий ринок позначився насамперед на стрімкому падінні котирувань ринкових інструментів, зниженні існуючих українських індексів, що пов’язано з масовим відтоком із вітчизняного ринку іноземного капіталу.

Комерційні банки, будучи активними учасниками ринку цінних паперів, чутливо реагують на його найменші коливання, стикаючись з безліччю непередбачуваних факторів, які впливають на формування їхнього фондового портфеля. У річному звіті основних показників діяльності банків України можна простежити, що динаміка вкладень у цінні папери вітчизняними банками в 2009 році суттєво зросла порівняно з 2008 роком. При цьому варто відзначити, що за аналізований період у структурі портфеля відбулося збільшення на 28 % частки вкладень у більш надійні, з точки зору стабільності емітентів, боргові зобов’язання.

Банківські установи змушені функціонувати в унісон з вітчизняною економікою та оперативно приймати рішення в умовах фінансової нестабільності. У зв’язку з цим актуальним стає питання вибору стратегії управління портфелем цінних паперів.

Є.Ф. Жуков під управлінням фондовим портфелем має на увазі застосування до сукупності різних видів цінних паперів визначених методів і технологій, які дозволяють зберегти спочатку інвестовані кошти, досягти максимального рівня інвестиційного доходу та забезпечити інвестиційну спрямованість портфеля. Сукупність використовуваних у даному процесі методів і технологій являє собою стратегію управління фондовим портфелем. Традиційно виділяють три її різновиди.

Пасивна стратегія являє собою створення добре диверсифікованих портфелів із заздалегідь визначеним рівнем ризику, розрахованим на тривалу перспективу. Такий підхід можливий при достатній ефективності ринку, насиченого якісними цінними паперами. Проте дану стратегію рідко застосовують, оскільки, по-перше, пасивне управління ефективне лише відносно портфеля, що складається з низькоризикових цінних паперів, а їх на вітчизняному ринку небагато, і, по-друге, цінні папери повинні бути довгостроковими для того, щоб портфель існував у незмінному стані тривалий час. Це дозволить реалізувати основну перевагу пасивного управління – низький рівень накладних витрат. Динамічність і невизначеність українського ринку не дозволяє портфелю мати низький

оборот, адже в такому випадку буде велика ймовірність втрати не тільки доходу, але й вартості.

Активна стратегія управління фондовим портфелем пов'язана з постійною зміною його структури з метою досягнення додаткового прибутку за рахунок гри на волатильності ринку, для чого використовуються як власні активи портфеля, так і угоди без покриття, маржинальні угоди.

Збалансований метод управління портфелем цінних паперів являє собою синтетичне об'єднання представлених вище стратегій. Застосування даної тактики дозволяє знизити ризик втрати капіталу щодо активного управління, при цьому істотно підвищити прибутковість портфеля при пасивному методі.

Вибір способу управління портфелем часто залежить від кон'юнктури ринку цінних паперів. Якщо ринок має явно виражений тренд, то більшість керуючих виберуть активний метод, а якщо ринок хаотично рухається навколо одного рівня, то найчастіше пасивна стратегія буде кращою, оскільки не вимагає високих витрат з боку комерційного банку.

Можна стверджувати, що вибір і використання комерційним банком ефективною стратегії управління портфелем цінних паперів, а також синтез і застосування накопичених знань у сфері портфельного інвестування, навіть в умовах кризи, дадуть змогу досягти високих показників прибутковості на фондовому ринку.